

3 oktober 2021

PERSBERICHT VOOR DIRECTE VERSPREIDING

Middeleeuwse verdedigingswal van Den Burg ontdekt op Texel

UITNODIGING OPEN OPGRAVING DINSDAG 5 OKTOBER VANAF 15.30 u. TOT ZONSONDERGANG

In opdracht van A. Tuin Den Helder voert Archeologie West-Friesland op dit moment een archeologisch onderzoek uit in de Kantoorstraat, een van de smalste en kromste stegen van Den Burg. De kromming van de steeg deed al vermoeden dat hier een deel van de middeleeuwse ringwal lag. Na een week van onderzoek is dan ook op deze wal gestoten en vallen de donkere ophogingslagen en het natuurlijke zand in de dwarsdoorsnede goed te zien. In de komende week zal nog meer van deze walstructuur worden blootgelegd.

Het publiek krijgt eenmalig de kans om het onderzoek te bezoeken. Het onderzoeksteam nodigt daarom iedereen uit op dinsdag 5 oktober vanaf 15.30 u tot zonsondergang een kijkje te komen nemen. Archeologen zullen ter plaatse tekst en uitleg even over wat er te zien valt.

De ingang van het onderzoek is aan de zijde van Hotel de Lindeboom. Stevig schoeisel is aan te raden.

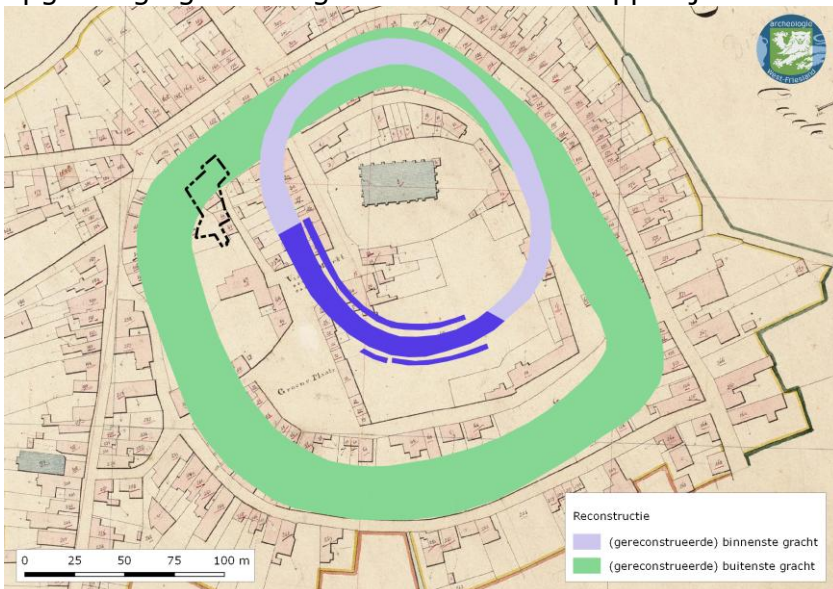
Afb. 1: Een kijkje in de opgraving. De baksteen muren zijn van de stolpboerderij die op de hoek van de Kantoorstraat stond.

Afb. 2: Onder de kelder van de stolpboerderij lopen de gemengde grondlagen schuin af. Dit is de buitenzijde van de middeleeuwse verdedigingswal.

Afb. 3: Voorlopige reconstructie van de wallen en grachten van middeleeuws Den Burg. De opgraving ligt in het gebied binnen de stippellijn.

(afbeeldingen AWF, rechtenvrij)

Historische en archeologische achtergrond

Al tachtig jaar geleden begonnen archeologen met het onderzoek van de ringwal van Den Burg. Op diverse plekken is onderzoek gedaan. Onder andere in de Wezentuin, onder het oude stadhuis aan de Groeneplaats en onder Restaurant de Smulpot aan de Binnenburg zijn grachten teruggevonden. Op basis van deze bevindingen werd geconstateerd er niet alleen dat de buitenste omwalling zoals

herkenbaar in het stratenpatroon bestond, maar ook een rond lopend grachtenstelsel binnen in de burg. In 2020 werd een sleuf door de buitenste gracht gegraven ter hoogte van de Elemert. Het is echter nu aan de Kantoorstraat de allereerste keer dat ook de buitenste wal in detail kan worden bestudeerd. Ondanks dat veel is beweerd over de omvang en ouderdom van het stelsel van wallen en grachten van Den Burg blijft onbewezen wat de ouderdom van de binnenste en de buitenste en wal-en-grachtstructuur moet zijn. De wal werd opgeworpen met de grond uit de gracht. Problematisch is dat de grachten in de middeleeuwen goed schoon werden gehouden en daarom zeer weinig archeologisch vondstmateriaal als scherven en munten bevatten. Wel werd duidelijk dat zowel de binnenste grachten als de buitenste gracht in elk geval periodiek vol met water stonden en tot op een diepte van meer dan 1 m onder zeeniveau waren uitgegraven. Het zeewater drong in de middeleeuwen door tot in de gracht. Om in deze campagne de wallen en grachten te kunnen dateren zal van een nieuwe techniek gebruik worden gemaakt. Dit gebeurt in samenwerking met wetenschappers van de Universiteit Wageningen. Deze 'OSL-dateringen' zouden licht moeten kunnen werpen op de ouderdom van de wal en hopelijk ook de gracht.

Binnenste en buitenste burg

De veronderstelling dat de binnenste gracht de oudste is en de buitenste gracht de jongste, zou op basis van de nieuwe technieken wel eens kunnen veranderen. In de middeleeuwen is het langs de Noordzeekust namelijk gebruikelijker om grote vluchtburgen aan te leggen in plaats van kleine. De bevolking kon hier dan met have en goed schuilen tegen bijvoorbeeld een aanval van de Vikingen. Op basis van het huidige stratenpatroon van Den Burg is vast te stellen dat de buitenste wal 780 m lang is, de burg een doorsnede heeft van 250 m en een oppervlakte van 4,6 hectare. De binnenste wal loopt langs de Binnenburg, om de kerk, over de Groeneplaats en via de Burgwal weer terug naar de Binnenburg. Deze wal heeft een lengte van 475 m, de burg een doorsnede van ongeveer 150 m en een oppervlakte van 1,7 ha.

De stolpboerderij

De eerste week van het onderzoek zijn vooral de bovenste lagen onderzocht. Op de middeleeuwse wal stond in de 18de-19de eeuw een grote stolpboerderij met muren gemetseld van Friese gele bakstenen. De boerderij kende allerlei aanbouwen en een diepe waterput voor vers zoet water. In de boerderij zijn stalboxen en een mestgoot gevonden. Vanuit de boerderij was van veldkeien een trappetje naar een de latere Burggracht gemaakt. De wal liep vrij steil af en had aan de buitenzijde een afdekking van gestapelde graszoden, zoals deze ook bij de Texelse tuinwallen worden gebruikt. De wal is in elk geval twee maal vernieuwd of versterkt. Tot ongeveer 100 jaar geleden hebben er dus dagelijks koeien en ander vee door de Kantoorstraat over de Binnenburg of de Zwaanstraat naar de graslanden om het dorp heen gelopen.

Discotheek de Jelleboog

Voor veel Texelaars is deze locatie aan de Kantoorstraat een plek vol herinneringen. Hier was namelijk de veelbesproken Discotheek de Jelleoog gevestigd. Veel beroemde Nederlandse artiesten, waar onder Andre Hazes, traden hier op en maakten er een feestje van. Voorafgaand aan de opgraving is een bierkelder gevonden met hierin vier -bijna lege- tanks voor totaal 4000 liter bier.

Behalve beroepsarcheologen werken ook studenten en Texelse archeologie-vrijwilligers mee aan het project. Vrijdag 8 oktober zal het onderzoek worden afgesloten. Daarna zal de bouw starten.

Voor meer informatie: Gemeentelijk Archeoloog, Michiel Bartels mbartels@texel.nl, 06304-68593